

ادبیات عمومی و تجریدی

هفته‌ای سیاسی، علمی و ادبی غزته‌در

جلد : ۲

سنه : ۲ ۱۵ صفر ۱۳۳۶ جمعه ايراسی ۱ كانون اول ۱۹۱۷ نومرو ۱۳ — ۴۴

اجمال فکار

طریق مساعیده قادیان

بر زماندنبرو برخیلی محررلرمن فہمی نیزم مسئلہ سنہ دائر مقالات یازمقدہ درلر . ارباب قلمک بو مسئلہ بی ایضاحہ اولان ہمتلری البتہ بحادر . فہمی نیستاک عینی صورتدہ اولمایوب بوبک مفرط ومعتدل اولانلری دہ واردر . بوجہ دائر یازہ حق محررکدہ وظیفہ سی نہ قدرنازک ورققدہ . چونکہ بوجہ ایچون قلمی الینہ آلدینی کبی کندی صنفیتی غیرتی کودمیوب یالکز حقیقتہ انتسابی دوشونہ رک یازمق لازم کلور . ملتہر تنور ایلہ یوب دہ حقوق وحریت شخصیلرینی قازانمق ایچون چالیشہ ررق اسارت استبداد دن قورتلدقلرندہ بوفہمی نیزم مسئلہ سی دہ ظہور ایلر . فہمی نیزم ترقیات مدنیہ دن ومدنیتک ایجابات واحتیاجاتندن صدور ایدر . مبادیدہ حر و سربست اولان انسانلر مدنیتک ابتدالرنندہ نصل استبداد آلتہ کیروب دہ ترقیات مدنیہ ایلہ بویوکی اوزرلرندن آتمشلسہ مبادیدہ ارککار ایلہ عینی معیشتدہ بولونان قادینلردہ مدنیتک حال بدایتندہ غائب ایلدکلری حقوقلرینک استردادینی ترقیات مدنیہ زمانندہ دوشونمشلردر . فہمی نیزمہ باعث اولان شیلردن بری دہ مجبوریت تعیش در . تجملات واحتیاجات ترقیات مدنیہ صورت معیشتی سہولتہ اداره اولنہ حق برحالدہ براقایوب زیادہ چالیشمغہ مجبوریت کوستردیکندن برعائللہ نک قادینلرینی برارککک اداره سی مشکالمشور . اوروپا قادینلری «بزده قادینلر ایچون حیات سرتدر!» دیرلردی . بزده دخی قادینلر ایچون حیات سرتلشیور، معیشت کوجلشیور ! مدنیت اولہ برسیل درکہ آ کا کوزل یوللر، جدوللر آچیلورسہ کیردیکی بری معمور وآبادان قیلار . اما آ کا قارشو سدلر، مانعہ لر یاپیلورسہ اویری خراب وپریشان ایدہ رک کیرہر ! سوزی مشہوردر . اسلاملرک مدنیتدہ ترقیلری اوزوپالولردن اولدر . اوروپالولرک بر چوق آثار مدنیہ بی اسلاملردن اوکرہ نوب اوروپاہ کوتورمش اولدقلرینی واهل صلیبک حریت وحقوق ملیہ بی اسلاملردن

اولونان حدود ابالتری واردی. بونلرک رؤساسنه قدیعه Marquis دینوردی. اگر ابتدا بلغراد،
 ثانیاً [طمشوار]، ثالثاً [بودین] بوشکا افران اولنهرق اردولر اوراده آرامساز اولوب عودت
 مجبوری حاصل اولسه ایدی، البته، شواسامی و توارینخی تعدادک آردی کلیان سفرلر دها
 مختصر اولوردی، شوکا امنیتم برکالدرکه نه سلطان سلیمان اول زماننده «حتی نه کوپرلی زاده نك
 هنگام وزارتنده، نه ده آندن صکره دولتمزک بر «آوستریا پولتیقه سی» یوقدی. قوجه پتروندن
 اعتباراً روسیه نك بر «عثمانلی پولتیقه سی» واردی. بوغازلر موسقوفلرک مطمح نظری اولمشدر. روسیه
 دولتمزک بتون جرکات و سکنا تنده بو پولتیقه بی تعقیب اتمک ممکندر. ترکرایسه آوستریا یه چون
 کیدیورلر؟ ویانه نه دن محاصره ایدیلیر؟ بوندن ناخیر ایدیلیر. - مابعدی وار -

مہول نوری

هفتہ لوق پاریس حرب و سیاست

[۲۱ - ۲۷ تشرین ثانی ۱۹۱۷]

روسیه نك متارکہ صلح تکلیفی - انگلتره و فرانسه - تحت البحر حربی -
 زیاده القوه استحصالاتی - مہرہ لردہ وضعت .

بر هفتہ نك اك بویوك حادثه سی، روسیه ده قیلیجی حتی اولارق موقع اقتداره یرلشنه
 (بولشهویك) لر یعنی ماقسیمالیست سوسیالیستلر قایینه سنك، بوتون دول محاربه یه درحال متارکہ
 ایله صلح مذاکراتنه باشلامق تکلیفی ایتمه سیدر .

باشلرنده (له نین) و (تروچکی) بولونان بو مفرط سوسیالیستلر پترسبورغده و موسقو واده
 (کهره نسکی) و طرفدارلری اوزرینه غلبه قطعیه قازانیر قازانماز، ذاتاً ضربه حکومتلرینک ایرته سی
 کونی اعلان ایتدکلری صلح املی درحال، هر شیئه ترجیحاً، موقع اجرایه قویق ایسته مشلردر .
 کلن خبرلره کوره (له نین) حکومتی، وسائط دیپلوماسیه ایله اجرا ایدیلرک صلح مذاکراتنک
 اوزامه سنندن قورقارق، صلح مذاکراتنه باشلامق اوزره، (متارکہ) اجرانی ایچون دوغروندن
 دوغرویه مخاصم اوردولر قوماندانلری ایله مذاکره یه کیریشمه سی ضمننده، روس اوردوسی قوماندانلغنه
 امر ویرمشدر. کذلک باشلایه جق مذاکراتدن بر دوغری تل واسطه سیله معلومات ویرله سی امر
 اولونیورک، صلحک نه قدر سریعاً انعقادی آرزو ایدلدیکنی اثبات ایدر .

«ده موقراسی اساسلری اوزرینه صلح» عقدندن بحث ایدن اشبو متارکہ امرنامه سنده،
 (بولشهویك) لر قایینه سی کندیسنه «اهالی قومیسرلری مجلسی» عنواتی ویرمکده و ناظرلرک هر

بری ده بر « قومیسر » یاد ایدلکده در . بوده روس مفرط سوسیالیستلرینک « ناظر » عنوانی محتشم و تواضعه مغایر بولدقلرینی کوسته در .

بری طرفدن (بولشهویک) لر معاهدات خفیه بی ده نشره باشلامشدر . هنوز بونلرک ستلری ورود ایتمه دیسه ده بوکون یارین کلهجکی شبهه سزدر . بو حال مواجهه سنده ائتلافک وضعیتی جداً آلمدر . حتی ائتلاف بو حکومتی طایمادقندن ماعدا سفیرلرینی ده کری چاغیرمشدو . معاهدات خفیه نک نشری ، ائتلافک شیمدی به قدر ادعا ایتدیکی علوی وانسانی حرب غایه لرینک نه قدر یالان و بالعکس نه درجه مسکینانه و حریمانه اولدیغنی اثبات ایده جکدر .

هر حالده روسیه صلح منفرده بیله عزم ایتمشدر . زیرا جبهه ده کی اوردو آچدر و شیمدین طاغیلته باشلامشدر .

روسیه ، آرتق محاربه ده مؤثر برکیت دکدر . هر حالده صلحی بر نتیجه فعلیه به کورتورنجه به قدر (بولشهویک) لرک مقام اقتدارده قالماسنی تمنی ایتمه لیدر .

❖ روسیه بویله صلحه دوغری قوشارکن فرانسه ده (قله مانسو) بیاننامه سنی اوقودی . و ، تخمین ایدلدیکی وجهه ، « بلا قید و شرط بوتون شدتیه حربه کرمی و یرمک املی ایله » موقع اقتداره کلدیکنی سویله دی . فقط جالب دقت اولان مسئله سوسیالیستلرک (قله مانسو) قابینه سنه مخالف بر وضع آلمش اولمالریدر . هر حالده (قله مانسو) نه یاپسه فرانسه بی ، خیال ایتدیکی پارلاق طریق ظفره چیقارامایه جقدر . فرانسه بیابان تعب و اضمحلاله دوشمشدر . قله مانسو پک کچ قالدی .

❖ انکلتزده بر (قله مانسو) اولان (لوئید جورج) ک قابینه سی بیله صارصیلیور . (لوئید جورج) آرتق محبوب قلوب و منبع هر امید دکدر . انکلیز باش قوماندانی جنرال (هایخ) ایله ارکان حربیه رئیس جنرال (روبرتسون) ، (لوئید جورج) ک فرانسه ده اخیراً ایراد ایتدیکی ، وضعیت عسکریه بی قارا کلق کوسته رهن ، نطقدن رنجیده اوله رق استعفا ایتدیلر . هر حالده ائتلاف ملتلی ، بودرجه مؤثر اضمحلال نمونه لریدن صوکره ، آرتق بول حسابلی ظفر پروژه لری دیکله . مکدن اوصاعمشلردر . بوکورو لیور .

ائتلاف مملکتلری ایچون احوالی بدتر ایدن شدید تحت البحر حربی بر دوام ؛ تشرین اول ظرفنده باتیریلان ۶۷۰ کسور بیک طون ایله برابر کچن سنه شباطندن یعنی شدید تحت البحر حربینک اعلانندن بری جمعاً ۷,۵ میلیون طون سفائن غرق ایدلمشدر . بوسنه نهایتنه قدر یکون ۹ میلیونی بولاجقدر . حالبوکه دشمنلریمزک بو (قرحه آکله) به قارشی یکانه علاج تصور ایتدکلی انشاآت جدیده ایله سنه ده آنجق ۲-۳ میلیون طون تأمین ایدیله بیلور . دیمک ائتلاف ، قطعی صورتده ، براوچورو و کیدیور .

بری طرفدن آلمانیا ، یکی بر بیاننامه ایله تحت البحر آبلوقه سی مناطقی توسیع ایتدی . انکلتزه اطرافده کی مناطق توسیع ، آصور آطه لری ده آبلوقه ، بحر سفیدده یونانستانه کیده ن سربست قانال سد ایدلدی . دشمنلریمز تعذرلرندن واز کچیره جک سبیلر آرتیور .

حرکات عسکرہ اپنی جانلیدر . ایتالیان جبہ سندنہ متفقہ یز (برہنہ) ایلہ (پیوا) آراسندہ کی (وہنہ چیا) آلپرنندہ آدم ترقی ایدیورلر . ایتالیانلرک بوتون غیرتلی و مقابل تعرضلری بوترقیاتی سکتہ دار ایدہمہ یور . ہرنہ قدر الیوم (پیوا) بویندہ سکون وارسہدہ بر قاج کون سوکرہ ، طاغلر دن اووایہ صارقمغہ باشلا یاجق مارشال (قونراد) ک قواسیلہ متحداً (پیوا) دن دہ بر حرکت باشلا یہ جنی و بودالاجہ بر فکرلہ اورالردہ طوتونمغہ چالیشان ایتالیانلری یکی بر انہزامہ سوروکلہ یہ جکی محقق کبیدر . ایتالیانلر عاقلانہ بر حرکتلہ ، بورالردہ حربہ طوتوشماندن ، درحال رجعت و (آدیج) بوینہ جکیلہ لی ایدیلر . فقط حسیاتک ، عسکری دوشونجہ لرہ غالب کلدیکی کورولیور .

بر قاج کوندر آلمان تبلیغ رسمیلرندہ غرب جبہ سندنہ یکی برانکلیر - فرانسر تعرضندن بحث ایدیورلر . انکلیرلر (آراس) ایلہ (سن قانتہن) آراسندہ ، (باپوم) و (پرون) دن (قامبرہ) یہ کیدہن جادہ لر آراسندہ شدتلی بر تعرض اجرا ایتشلر و ، اصل ساحۂ حربہدہ مهم آلمان قوتلرینک مدافعہ ایلہ مشغول بولونمہ سندن بالاستفادہ ، شمالدہ و جنوبدہ (ریبہ نقور) و (واندہوی) جوارلرندہ ایکنجی درجہدہ مهم عجوملردہ موضعی موفقیات آلدہ ایلہ مشلردر . کذلک اصل ساحۂ تعرضدہ دخی دشمن اراضی قازانمغہ موفق اولمش و بورادہ کی بعض قریہ لر ایلہ بر قسم ثابت مواد حربہ دشمن الہ کچمشہدہ ، آلمان احتیاط قوتلرینک مداخلہ سی دشمنی توقیف ایلہ مشدر .

آکلاشیلیورکہ انکلیرلر باصقین صورتندہ بر تعرض اجرا ایتشلر و غرب جبہ سندنہ کی بوتون تعرضلرندہ شیمدی یہ قدر کورولدیکی وجہلہ کونلر جہ طوپیچی حاضرلنی اجرایی اصولنی ترک ایدہ رک موضعی بر آتش استحضاراتندن سوکرہ مهم قوتلرلہ تعرضہ کچمشلردر .

فرانسزلردہ شامپانیادہ یکی بر تعرض اجرا ایتشلردر . بوتعرضلرک معنا و نتیجہ سنی کشف واستخراج ایدہ بیلیرز . ایتالیانلرہ مهم مقدار دہ قوۂ امدادیہ کوندہ رومہ بین ائتلاف ارکان حربیہ سی ، بالواسطہ اولسون ، ایتالیان جبہ سندنہ کی تضییقی تخفیف مقصدیلہ غرب جبہ سندنہ تعرضہ کچورلر . بوتعرضدہ واقما ایلک آدیعدہ آلمانلر بر طاقم کویلر ضایع ایتشلر سہدہ ، ایشک بو قدرلہ قالہ جغنہ ، امثال عدیدہ سی دلالتیہ امین اولابیلیرز . آلمانلرک غرب جبہ سی ہر شیدن اول الستیقدر و قیرلمسی احتمالی بو قدر .

✽ ہنوز آمریقادن جدی بر معاونت کلہمہ دیکی بر صیرادہ ، روسیہ نک ۱۸۰۰ کیلومترواق جبہ سندنہ کی اوردوسنک جوزولہ سی ، ائتلاف محافل عسکرہ و سیاسیہ سنی فنا حالہ دوشوندورسہ بریدر . کری یہ قالان ماکدونیا ، ایتالیا و غرب جبہ لری مجموعی آنجق ۱۵۰۰ کیلو مترودرکہ ، ۱۸۰۰ کیلو مترولق روس - رومن جبہ سندنہ طرفزدن تخلیہ سی و بورادہ کی میلیونلر جہ قوانک غربہ نقلی تقدیردہ ائتلافک حالی نہ اولاجنی جدأ جای سؤالدر . ہرشی ائتلافی ، شیمیدین بر اوزلاشہ صلحہ اجبار ایدیور . فقط آکلایہ جقلمی ؟

✽ عثمانلی جبہ لرندہ وضعیتک یک مکمل اولدیغنی ، بودفعہ مجلس ملیدہ حربیہ ناظری و باش قوماندان و کیلی انور پاشانک سویلہ دیکی نطقدن اکلایورز . قافقاسیہ و عراق و ایران جبہ لرندہ شیمدیلاک بر حرکت بکلہمہ یور . سینا جبہ سندنہدہ وضعیت لہزدہدر .